

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Kokoomuksen ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen sosiaalisen median sivistykselliset käytännöt

Pastuhov, Annika

Published in:
Aikuiskasvatus

DOI:
[10.33336/aik.127661](https://doi.org/10.33336/aik.127661)

Published: 01/01/2024

Document Version
Final published version

Document License
CC BY

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Pastuhov, A. (2024). Kokoomuksen ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen sosiaalisen median sivistykselliset käytännöt: Tarkastelussa Suomen turvallisuuspolitiikkaa koskevat Instagram-julkaisut keväällä 2022. *Aikuiskasvatus*, 44(1), 36-51. <https://doi.org/10.33336/aik.127661>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kokoomuksen ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen sosiaalisen median sivistykselliset käytännöt

Tarkastelussa Suomen turvallisuuspolitiikkaa koskevat Instagram-julkaisut keväällä 2022

Poliittisten puolueiden yhteiskunnallinen ja siten aikuiskasvatuksellinen tehtävä on tarjota vaihtoehtoja poliittiseen keskusteluun. Sosiaalisen median julkaisuja voi tarkastella sivistyksellisinä käytäntöinä, joilla vaikutetaan poliittisiin käsityksiin ja lisätään ymmärrystä. Keväällä 2022 Instagram-yhteisöpalvelussa kokoomus ja SDP kytkivät viestintänsä sodassa olleen Ukrainan tukemiseen ja puolustusliitto Natoon. Millaisia turvallisuuspoliittisia vaihtoehtoja puolueet toivat keskusteluun?

Abstrakti: <https://doi.org/10.33336/aik.143882>

 POLIITTISET PUOLUEET ovat keskeisiä toimivassa demokratiassa, ja niiden yksi päätehtävä on tuoda esiin poliittisia vaihtoehtoja ja valistaa kansalaisia eri vaihtoehtojen merkityksistä ja seurauksista (Dalton ym. 2011). Tartun tässä artikkelissa puolueiden kansalaisille suuntaamaan, poliittista tietämystä (ks. Rapeli & Leino 2013) välittävään ja yhteiskunnallista keskustelua muokkaavaan vaikuttamistyöhön sivistyksellisestä näkökulmasta. 'Sivistyksellisillä käytännöillä' viitataan poliittisiin käsityksiin vaikuttaviin ja ymmärrystä mahdollisesti lisääviin käytäntöihin, tässä tapauksessa sosiaalisen median julkaisuihin. Aiemman tutkimuksen valossa puolueiden kansalaisille suuntaaman kasvatustoiminnan

problematisoiva tarkastelu näyttäytyy tärkeänä, kun otetaan huomioon, kuinka ne yhä enemmän panostavat ennen kaikkea vaalien voittamiseen (Farrell & Webb 2000). Puolueet keskittävät aiempaa enemmän panostusta vaalikampanjointiin, kun niiden on jäsenmäärän vähennyttyä mobilisoitava yhä enemmän äänestäjiä vaaleissa menestyäkseen (Blyth & Katz 2005; Koivula ym. 2020).

Aikuiskasvatuksen tutkimuskenttä on huomattavissa määrin keskittynyt poliittisiin ja demokraattisiin kysymyksiin (Fejes ym. 2018; Heikkinen 2019; Kinnari 2020; Schugurensky 2006). Poliittisia puolueita käsittelevää aiempaa tutkimusta on kuitenkin niukasti, vaikka puolueet ovat merkittäviä kansalaisten

POLIITTISIA PUOLUEITA KÄSITTELEVÄÄ TUTKIMUSTA ON NIUKASTI, VAIKKA PUOLUEET OVAT MERKITTÄVIÄ KANSALAISTEN YHTEISKUNNALLISIIN KÄSITYKSIIN VAIKUTTAVIA TOIMIJOITA.

yhteiskunnallisiin käsityksiin vaikuttavia toimijoita.

Vuoden 2022 talven ja kevään poliittista keskustelua Suomen turvallisuuspoliittisesta tilanteesta voidaan tarkastella esimerkkinä puolueiden tavoista tuoda esiin poliittisia vaihtoehtoja ja niiden seurauksia. Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta herätti sotilaallisesti liitoutumattomassa Suomessa nopeasti laajamittaista julkista keskustelua muuttuneesta turvallisuuspoliittisesta tilanteesta. Tämä johti pian keskusteluun Suomen mahdollisesta liittymisestä Pohjois-Atlantin puolustusliitto Natoon.

Vähemmässä kuin kolmessa kuukaudessa Venäjän hyökkäyksestä Suomi haki samanaikaisesti Ruotsin kanssa Naton jäsenyyttä, mikä päätti Suomen 80 vuotta kestäneen sotilaallisen liitoutumattomuuden aikakauden. Käytän Nato-jäsenhakemusta edeltänyttä turvallisuuspoliittista keskustelua tapausesimerkinä tutkiakseni, millaisia tapoja puolueilla on tuoda esiin poliittisia vaihtoehtojaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Suuntaan tarkasteluni sosiaaliseen mediaan, jolle on ominaista suora kontakti yleisöön, puolueiden tapauksessa jäsenistöön ja kansalaisiin. Sosiaalisen median myötä poliittisen viestinnän tavat ovat siirtyneet esimerkiksi kansallisessa televisiossa välitetyistä esiintymisistä julkaisuihin, joissa poliitikot ja puolueet välittävät viestinsä suoraan suurelle yleisölle (Lindholm ym. 2021). Sisältöjen voidaan siten olettaa tarjoavan ainakin osittaisen näkymän puolueiden ydinviesteihin, jotka on kohdennettu jäsenten lisäksi laajemmalle yleisölle.

Poliittisen viestinnän siirtymisen enenemässä määrin esimerkiksi sosiaaliseen mediaan on osaltaan kuvailtu mahdollistaneen siirtymän totuudenjälkeiseen ajanjaksoon, jossa mielipiteet, tunteet ja valheet korvaavat argumentaation ja faktat (Korvela & Vuorelma 2017). Puolueiden viestejä onkin syytä lähestyä myös puolueellisena viestintänä, jolla pyritään edistämään poliittisia tavoitteita. Varsinkin turvallisuuspolitiikan kysymykset ovat lisäksi monimutkaisia, ja niihin sisältyy salassa pidettäviä seikkoja. Koska päätös hakea sotilasliiton jäsenyyttä vaatii eduskunnan hyväksynnän, demokraattinen keskustelu kuuluu olennaisena päätöksen muotoutumiseen, vaikka suomalaista poliittista kulttuuria onkin kuvattu konsensusta tavoittelevaksi (Huttunen 2022; Rainio-Niemi 2019).

Tarkastelen Kansallisen Kokoomuksen (kokoomus) ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen (SDP) sosiaalisen median sisältöjä sivistyksellisinä käytäntöinä. Empiiriseen tarkasteluun valikoituivat sekä puolueiden että niiden puoluejohtajien, Sanna Marinin (sd.) ja Petteri Orpon (kok.) Instagram-yhteisöpalvelun tilit. Niillä julkaistuja, Suomen turvallisuuspolitiikkaa käsitteleviä julkaisuja koskeva tarkastelu ulottuu vuoden 2022 helmikuun lopusta saman vuoden toukokuun puoliväliin. Kiinnostukseni kiinnittyy tapoihin, joilla kokoomus ja SDP tarjoavat poliittisia vaihtoehtoja Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja miten julkaisuissa tulee esiin vaihtoehtojen taustalla olevia, käytäntöjä muokkaavia ennakohtoja, kuten käytössä oleva sanasto, kuvalliset elementit ja ihmisten väliset suhteet.

Tarkastelua ohjaavat seuraavat tutkimuskysymykset:

- 1) Mitä turvallisuuspoliittisia vaihtoehtoja puolueet tuovat sivistyksellisillä käytännöillään esiin?
- 2) Mitkä ennakoehdot mahdollistavat ja rajoittavat turvallisuuspoliittisten vaihtoehtojen esiintuomisen?

Lähestyn turvallisuuspolitiikkaa puolueiden viestinnässä sivistyksellisyyden näkökulmasta tarkastelemaan valikoitua osaa kahden puolueen julkisesta viestinnästä. Tileillä julkaistuja sisältöjä ei tarkastella kiistattomina totuuksina vaan viestintänä, jonka varassa

PUOLUEIDEN JÄSENKOULUTUSTA KOSKEVA AIEMPI TUTKIMUS ON SUURIMMAKSI OSIN KESKITTYNYT VASEMMISTOPUOLUEISIIN.

puoluepoliittisesti sitoutuneet toimijat tarjoavat kansalaisille valikoitua sisältöä poliittisista kysymyksistä.

Tutkimukseen valikoitui kaksi tutkimusajankohdaksi mielipidemittausten mukaan suurinta eduskuntapuoluetta, kokoomus ja SDP, joilla on oletettavasti eriävät lähtökohdat turvallisuuspoliittisten kysymysten tarkasteluun. Ensinnäkin ne edustavat oikeistovasemmistoakselilla eriäviä aatteellisia lähtökohtia. Toiseksi vasemmistolainen SDP toimi tarkastelujaksona pääministeripuolueena, kun taas kokoomus oli kannatusmittauksissa suosituin oppositiopuolue. Kolmanneksi puolueiden turvallisuuspoliittiset linjat erosivat toisistaan tarkastelujakson alussa: SDP oli kevääseen 2022 saakka virallisesti kannattanut rauhankumppanuusohjelmaa Naton täysjäsenyyden sijaan (SDP 2020; Forsberg & Vaahtoranta 2001), kun taas kokoomus oli päättänyt myönteiselle Nato-kannalle vuonna 2006 (Yle 2006).

PUOLUEIDEN SIVISTYKSELLISET ROOLIT

Poliittisilla puolueilla on tarve kouluttaa ja kasvattaa sekä jäseniään että mahdollisia äänestäjiään tarjotakseen monipuolisia perusteita poliittisten kysymysten ymmärtämiselle ja niihin vaikuttamiselle (Bladh 2023). Aiempi tutkimus poliittisten puolueiden kasvatustehtävistä on kuitenkin joitain poikkeuksia lukuun ottamatta ollut vähäistä.

Puolueiden jäsenkoulutusta koskeva tutkimus on suurimmaksi osin keskittynyt vasemmistopuolueisiin, kuten Kiinan kommunistiseen puolueeseen (Pieke 2009; Shambaugh 2008). Ruotsalaisten vasemmistopuolueiden on osoitettu pyrkivän uusien jäsenten koulutuksessaan luomaan yhteisöllisyyttä

ilman ideologista sisältöä, koska uusien jäsenten oletetaan jakavan puolueiden ideologiset asenteet (Arriaza Hult 2020). Lisäksi ruotsalaisen poliittisen vasemmiston jäsenkoulutuksella on osoitettu olevan sekä tietoa että yhteisöllisyyttä koskevia tehtäviä (Nordvall & Pastuhov 2020). Ne ovat sidoksissa yhtäältä ideologiseen koulutukseen ja käytännöllisten järjestötaitojen tukemiseen, toisaalta yhteisöllisyyden tukemiseen ja puoluehierarkiassa nousuun. Paikallisten sosiaalidemokraattisten johtajien on osoitettu arvostavan puolueen sisäistä koulutusta osana erityyppisen tiedon hankkimista ja ylläpitämistä (Malmström 2021).

Aiempi tutkimus Suomen poliittisista puolueista ja niiden jäsenkoulutuksesta on niukkaa ja keskittynyt lähinnä työväenliikkeen koulutukseen ja historiaan. Historialliset yhteydet työväenliikkeen organisoimien ja sivistyspyrkimysten välillä ovat ilmeisiä (Hakoniemi 2021; Heikkinen 2019; Koskinen 2018; Suoranta 2007).

Poliittisen historian väitöskirjatutkija Elina Hakoniemi (2021) on tutkinut Työväen Sivistysliiton sivistyskäsityksiä vuosina 1919–70. Niissä korostuu koulutuksen keskeinen yhteiskunnallinen merkitys, joka vähenee tarkastelujakson loppua kohden. Aiempi tutkimus on puolestaan osoittanut, kuinka keskustan, kokoomuksen ja SDP:n jäsenkoulutus jäsentyy yhtäältä sen mukaan, käsitetäänkö puolue poliittisena toimijana vai poliittisen toiminnan paikkana ja toisaalta sen perusteella, pyritäänkö koulutuksella luomaan jäsenistöön hierarkkisia vai tasavertaisia suhteita (Pastuhov 2021).

Sosiaalisen median poliittista potentiaalia tukea puolueiden jäsenten ja kansalaisten mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen voidaan pitää yhä merkittävämpänä (de Nadal 2021; Uba & Jansson 2021; Zhuravskaya ym. 2020). Vaikka sosiaalisen median merkitystä on korostettu erityisesti populististen liikkeiden mobilisoinnissa (de Nadal 2021; Gerbaudo, 2018), myös vakiintuneet poliittiset puolueet välittävät viestejään ja pyrkivät vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen sosiaalisessa mediassa. Parlamentarisesta demokratiasta on siten tullut yhä henkilökeskeisempää, mikä hämärtää julkisen ja yksityisen välistä rajaa (Lindholm ym. 2021).

Puoluepoliittiset toimijat ovat omaksuneet yleisönä suoraan ja välittömästi tavoittavat viestintäkanavat jopa perättömien väitteiden välittämiseen (Korvela & Vuorelma 2017). Totuuden ja demokratian välistä jännitettä on tosin käsitelty läpi länsimaisen yhteiskuntafilosofian historian (mt.). Yhtä kaikki, poliittiset puolueet kouluttavat jäseniään viestimään sosiaalisessa mediassa (Pastuhov 2021). Ymmärtääksemme poliittisen keskustelun ehtoja nykyajassa, sosiaalisen median välityksellä tapahtuvaa puoluepoliittista viestintää onkin syytä tarkastella sivistyksellisestä näkökulmasta.

KÄYTÄNTÖNÄKÖKULMA POLIITTISTEN PUOLUEIDEN TOIMINNAN SIVISTYKSELLISYYTEEN

Lähestyessäni puolueiden poliittisen vaihtoehtojen esittelevää tehtävää (Dalton ym. 2011) sivistyksellisenä käytäntönä tukeudun käytäntöteoreettiseen ajatteluun (Heikkinen ym. 2018; Kemmis 2019; 2021; Schatzki 2001; 2002). Kiinnostukseni kohdistuu siihen, mitä tietyissä paikassa, tässä tapauksessa sosiaalisessa mediassa, tapahtuu ja miten käytännöt siellä toteutuvat (Kemmis 2021). Käytäntöteoreettisesta lähtökohdasta ymmärrän sivistykselliset käytännöt moniulotteisina: eri toimintatavat kietoutuvat toisiinsa sekä ajallisesti että paikallisesti. Toisin sanoen ”Käytäntö [--] on käytössä olevien menettelytapojen kollektiivinen kokonaisuus” (Heikkinen ym. 2018, 369).

Lähestyn poliittisten puolueiden sivistyksellisiä käytäntöjä toimijoiden yhteisesti jaettuna inhimillisenä toimintana. Käytäntönäkökulmasta tarkasteltuna toiminta koostuu yhteisistä vakiintuneista toimintatavoista. Näitä ilmentävät esimerkiksi puoluepoliittinen sanasto ja puhumisen tavat, puoluetoimintaan osallistumisen tavat ja puoluetoimintaan liittyvät ihmisten väliset suhteet. Kollektiivisesti jaettu näkemys toiminnan tavoitteesta, eli yhteinen hanke, antaa käytännöille merkityksen. Käytännöt ovat lisäksi vahvasti arvoihin sitoutuneita (Heikkinen ym. 2018; Hoikkala & Kiilakoski 2018).

Poliittisten puolueiden sivistyksellisiä käytäntöjä voidaan pitää jokseenkin vakaina. Osallistuvien ihmisten ja ympäröivien olojen vaikutuksesta niitä on myös mahdollista jatkuvasti muuttaa.

Tarkastelemalla sivistyksellisiä käytäntöjä poliittisten puolueiden sosiaalisen median julkaisuissa

kohdistan huomion sivistyksen ilmenemismuotoihin toiminnassa, jota ei varsinaisesti ole järjestetty koulutuksellisten tai kasvatuksellisten pyrkimysten lähtökohdista. Varsinkin mediassa käydyillä keskusteluilla on kuitenkin demokraattisissa yhteiskunnissa tärkeä sivistyksellinen potentiaali, sillä median ylläpitämän julkisuuden kautta kansalaisille tarjoutuu mahdollisuuksia hahmottaa, mitä yhteiskunnassa tapahtuu (Kekki 2022).

Pohjoismaisessa kontekstissa kansansivistyksen käsitteellä voi olla vastaavia merkityksiä. Ruotsin kielin folkbildning voi viitata paitsi järjestäytyneeseen sivistystyöhön, myös laajempaa yleisöä sivistäviin pyrkimyksiin (Pastuhov 2018). Käsitteellä ei silti välttämättä viitata esimerkiksi kansalaisliikkeiden ruohonjuuritasolta kehittyneeseen, emansipatoriseen toimintaan (Manninen 2017). Sivistyksellisyyden katsotaan rakentuvan ylipäättään arkielämän käytännöissä, joissa ihminen voi oppia ymmärtämään maailmaa ja omaa paikkaansa siinä (Pastuhov & Salo 2019; Salo & Suoranta 2002).

Tarkastelemieni sivistyksellisten käytäntöjen näytämönä eli mahdollistajana ja rajoittajana, toimii sosiaalisen median alusta Instagram. Sivistyksen olennaisena edellytyksenä voidaan pitää ihmisen ja ympäröivän maailman välisiä vuorovaikutussuhteita (Niemelä 2011, 45), joissa kokemukset kohtaavat toinen toisensa (Salonen & Joutsenvirta 2018). Sosiaalisen median toimintalogiikan on todettu olevan omiaan hämärtämään julkisen ja yksityisen rajoja (Reid 2009), mikä on syytä huomioida, kun sosiaalista mediaa tarkastellaan sivistyksellisten käytäntöjen, varsinkin ihmisten ja ympäröivän maailman vuorovaikutusten, näytämönä.

TUTKIMUSAINEISTO JA ANALYYSI

Keräsin tutkimuksen empiirisen aineiston seuraavilta Instagram-tileiltä:

- Kansallinen Kokoomus: @kansallinenkokoomus
- puheenjohtaja Petteri Orpo (kok.): @petteriorto
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue: @sosiaalidemokraatit
- pääministeri, puheenjohtaja Sanna Marin (sd.): @sannamarin

Taulukko 1. Instagram-tilien yhteenlasketut julkaisut ajanjaksolla 23.2.–17.5.2022 sekä aineistoon sisällytetyt julkaisut.

Instagram-tili	Julkaisuja ajanjaksona, yhteensä	Julkaisut, jotka käsittelevät turvallisuutta
@kansallinenkokoomus	37	31 (84 %)
@petteriorpo	13	10 (77 %)
@sosialidemokraatit	76	35 (46 %)
@sannamarin	40	36 (85 %)
Yhteensä	166	112 (67 %)

Tutkimuksessa tarkasteltu ajanjakso, 23. helmikuuta – 17. toukokuuta, alkaa Venäjän Ukrainaan hyökkäystä edeltäneestä päivästä ja ulottuu päivään, jona eduskunta äänestyskellään hyväksyi Suomen jäsenhakemuksen puolustusliitto Natoon. Aineistonkeruun aikaan, lokakuussa 2022, tarkastelluilla tileillä oli yhteensä 166 julkaisua, joista 112 käsitteli tai kommentoi turvallisuuspolitiikkaa ja valikoitui siten aineistoksi (ks. **taulukko 1**).

Analysoitavat julkaisut voidaan luokitella niihin, jotka käsittelevät 1) suoraan Nato-kysymystä, 2) Ukrainan tilannetta ja 3) turvallisuuskysymyksiä yleisemmin. Aineiston ulkopuolelle jääneet julkaisut koskevat muita poliittisia kysymyksiä tai esimerkiksi merkkipäiviä, kuten äitienpäivää tai kansallisia muistopäiviä. Valikointikriteerit eivät ole mustavalkoisia etenään, koska yhteiskunnallisen turvallisuuden kysymys on laaja. Analysoin vain niitä julkaisuja, jotka nimenomaisesti viittaavat kansalliseen turvallisuuden tai yhteiskunnallisen turvallisuuden muutoksiin tai molempiin. Esimerkiksi vihreää siirtymää käsittelevät julkaisut eivät sisälly aineistoon, ellei niissä mainita turvallisuusnäkökohtaa. Isoin osa tarkasteluajanjakson julkaisuista sopi kriteereihin.

Rajallinen ajanjakso ja keskustelunaihe mahdollistavat sivistyksellisten käytäntöjen tarkastelun aikaan ja paikkaan sitoutuneina. Sosiaalisen median julkaisut tarjoavat mielenkiintoisen tilaisuuden tapausesimerkin pohdinnalle, kuinka puoluepoliittiset avaintoimijat pyrkivät tuomaan julki näkökantoja intensiivisessä mutta melko nopeasti päättyneessä keskustelussa monimutkaisista turvallisuuspoliittisista kysymyksistä.

Samalla on otettava huomioon, että Suomessa on keskusteltu Nato-jäsenyydestä useina vuosikymmeninä, eikä analysoimaani sosiaalisen median sisältöä pidä tässä mielessä ymmärtää esimerkkinä täysin uudesta keskustelusta. Tutkittuna ajanjaksona herännyt ennennäkemättömän intensiivinen keskustelu kuitenkin johti vähemmässä kuin kolmessa kuukaudessa päätökseen hakea Naton jäsenyyttä.

Analyysiprosessia ohjasi teoria käytäntöarkkitehtuureista (*theory of practice architectures*; Heikkinen ym. 2018; Kemmis 2019; Mahon ym. 2017). Ensimmäinen, puolueiden esiin tuomia turvallisuuspoliittisia vaihtoehtoja tarkasteleva tutkimuskysymys ohjasi analyysia huomioimaan niitä turvallisuuspoliittisia vaihtoehtoja, joita puolueet tuovat sivistyksellisillä käytännöllään esiin julkaisuissa.

Analyysin ensimmäisessä vaiheessa nojauhin teoriaan käytäntöarkkitehtuureista ja kartoitin julkaisuissa nähtävissä olevien poliittisia vaihtoehtoja tarjoavien käytäntöjen vuorovaikutuksen ja ajattelun tapoja (*sayings*), erilaisia tekoja (*doings*) sekä ihmisten suhteita toisiinsa ja ympäröivään maailmaan (*relatings*). Kiinnitin huomiota varsinkin käytäntöjen ”arvoulottuvuuteen” (Hoikkala & Kiilakoski 2018, 23) eli niihin vaihtoehtoihin, jotka esiteltiin tai jotka näyttäytyivät julkaisuissa toivottavina poliittisina kantoina ja ratkaisuin.

Toinen, ennakkoehtoihin keskittyvä tutkimuskysymys kiinnitti huomion niihin rakenteisiin, jotka mahdollistavat ja rajoittavat poliittisten vaihtoehtojen esiin tuomista. Nämä rakentuvat kolmenlaisista arkkitehtuureista eli ennakkoehtoista: 1) fyysisistä,

taloudellisista ja materiaalisista, 2) kulttuuris-diskursiivisista ja 3) sosiaalis-poliittisista (Heikkinen ym. 2018; Mahon ym. 2017).

Analyysin toisessa vaiheessa syvensin tulkintaani suuntaamalla katseeni aikaan ja paikkaan kietoutuneisiin ennakkoehtoihin, jotka mahdollistavat ja rajoittavat havaittuja käytäntöjä (Kemmis 2019). Koska Instagram kannustaa visuaalisten elementtien käyttöön, valotan käytäntöjä, joita rajoittavat ja mahdollistavat sekä sanalliset että kuvalliset elementit. Visuaalisten elementtien voidaan katsoa olevan keskeisiä sosiaalisessa mediassa ilmenevien sivistyksellisten käytäntöjen ymmärtämisessä (vrt. Lindholm ym. 2021). Analyysi tukeutuukin ajatuksen, että teksti ja visuaalisuus voidaan nähdä samantavertaisina, toisiaan täydentävinä, merkityksellisinä ja viestillisinä (Pink 2021).

ESITELLYT TURVALLISUUSPOLIITTISET VAIHTOEHDOT: UKRAINA-SYMPATIOIDEN SIIVITTÄMÄNÄ KOHTI NATO-HAKEMUSTA

Helmikuun lopussa 2022 Ukrainan tilanne nousi tutkimissani Instagram-julkaisuissa keskiöön. Kokoomus ilmaisee tukensa Ukrainalle jo Venäjän hyökkäystä edeltävänä päivänä, 23. helmikuuta, (ks. **kuva 1**). Julkaisussa on Ukrainan sinikeltaisen lipun väreissä oleva sydän, jonka alla lukee: ”Ukrainan asia on meidän asiamme”. Tekstin alla on kokoomuksen vuoden 2021 kuntavaaleista lähtien käyttämä iskulause ”Sydän on oikealla” [sic] sinisen sydämen kera. ”Ukrainan asia on meidän asiamme” mukailee todennäköisesti tunnettua iskulauseita ”*Finlands sak är vår*”, ”Suomen asia on meidän”. Sen avulla Ruotsin valtio ja yksityiset ruotsalaiset toimijat keräsivät rahallista, aseellista ja humanitaarista tukea Suomelle talvisodan vuosina 1939–40 (Nationalencyklopedin 2023).

Hyökkäyksen aloituspäivänä SDP julkaisi vastaavanlaisen kuvan, jossa puolueen ruusulogo oli saanut sinikeltaisen väriänsä (ks. **kuva 2**). Ruusu, ”perinteinen kansainvälinen työväenliikkeen symboli” (SDP 2020), yhdistyy kuvassa valkoiseen tekstiin mustalla taustalla: ”Tuomitsemme Venäjän aloittaman laajamittaisen sodan Ukrainassa.”

Kuva 1. Tilin @kokoomus Instagram-julkaisu 23.2.2022, jossa todetaan, että ”Ukrainan asia on meidän asiamme”.

Kuva 2. Tilin @sosialidemokraatit Instagram-julkaisu 24.2.2022, jossa Venäjän aloittama sota tuomitaan.

308 tykkäystä

kansallinenkokoomus Tänään on juhlittu Kalevalan päivää ja suomalaista kulttuuria. 🇫🇮

Samalla ajatuksemme ovat Ukrainassa. Ukrainalaiset taistelevat maansa vapaudesta. Vapaudesta juhliä omaa kulttuuriaan. 🇺🇦

#kalevala #kokoomus

Kuva 3. Tilin @kokoomus Instagram-julkaisu 28.2.2022, jossa juhlitaan suomalaisen kulttuurin päivää ja kiinnitetään samalla huomiota taisteluihin Ukrainassa.

Kuva 4. Tilin @sosialidemokraatit Instagram-julkaisu 13.3.2022, jossa talvisodan muistopäivän johdosta kiinnitetään huomiota "uhrauksiin" Ukrainassa.

Tarkasteluajanjaksona kaikilla tarkastelluilla tileillä Ukrainan tukeminen tuodaan toistuvasti esiin poliittisena vaihtoehtona (KOK 28.2.2022, 3.8.2022, 8.4.2022, 17.5.2022; SDP 5.3.2022, 8.4.2022, 15.3.2022, 8.3.2022, 30.4.2022, 3.5.2022; SM 26.2.2022, 28.2.2022, 23.3.2022). SDP:n ja pääministeri Marinin tileillä lisäksi toistuvasti tuomitaan Venäjän hyökkäys (SDP 15.3.2022, 9.5.2022; SM 24.2.2022, 1.3.2022, 11.3.2022).

Myötätuntoa Ukrainan tilannetta kohtaan herä-

tellään osoittamalla Suomen ja Ukrainan samankaltaisuutta. Esimerkistä käy kokoomuksen julkaisu Kalevalan päivänä eli suomalaisen kulttuurin päivänä 28. helmikuuta. Valokuvassa kesäisestä maisemasta näkyy järveä, kivikkoista rantaa, mäntyjä rantalinjalla ja kumpupilviä taivaalla (ks. **kuva 3**). Kuvan alla on teksti: "Tänään on juhlittu Kalevalan päivää ja suomalaista kulttuuria. Samalla ajatuksemme ovat Ukrainassa. Ukrainalaiset taistelevat maansa vapaudesta. Vapaudesta juhliä omaa kulttuuriaan."

Kuva 5. Tilin @sosialidemokraatit Instagram-julkaisu 15.3.2022, jossa muun muassa otetaan kantaa EU:n energiaturvallisuuden vahvistamisen puolesta.

Toinen suomalainen muistopäivä liitetään Ukrainan tilanteeseen SDP:n julkaisussa 13. maaliskuuta (ks. kuva 4). Sen kuvaosio on kuvakaappaus Marinin Twitter-julkaisusta, jossa todetaan: ”Talvisodan päättymisen muistopäivänä ajatukset ovat suomalaisissa, jotka uhrasivat henkensä isänmaan vuoksi. Olemme heille paljon kiitollisia. Tänään Ukrainassa taistellaan itsenäisyyden säilyttämiseksi. Uhraukset ovat kovat. Ajatuksemme ovat yhtäläillä heidän kanssaan.”

SDP muistuttaa julkaisuissaan kevään aikana toistuvasti, että turvallisuuspolitiikasta käydään juuri nyt yhteiskunnallista keskustelua (kuva 5; myös SDP 23.3.2022, 24.3.2022, 24.3.2022, 2.4.2022, 13.4.2022, 20.4.2022; SM 2.4.2022; 20.4.2022, 22.4.2022, 16.5.2022). Sen julkaisuissaan tarjoamat turvallisuuspoliittiset vaihtoehdot koskevat puolustusksymysten lisäksi laajempia yhteiskunnallisia kysymyksiä, esimerkiksi kuntien turvallisuustilannetta (SDP 12.3.2022). Marin (1.3.2022) ja SDP (3.3.2022) vetoavat myös sen puolesta, että kaikkia venäläistaustaisia ei syyllistettäisi Venäjän hyökkäyksestä. Varsinkin kysymys uusiutuvasta energiasta liitetään monesti turvallisuuspolitiikkaan maaliskuu- ja huhtikuussa (SDP 15.3.2022, 23.2.2022, 5.4.2022, 6.4.2022, 7.4.2022, 7.4.2022, 7.4.2022, 11.4.2022). SDP nivoo julkaisussaan 15. maaliskuuta (kuva 5) ilmastotavoitteiden toteuttamisen ja turvallisuuspolitiikan toisiinsa. Kuvatekstissä siteerataan Marinia, jonka mukaan ”Ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja energiaturvallisuuden vahvistaminen kulkevat käsi kädessä”.

Kokoomus liittää esittelemänsä turvallisuuspoliittiset vaihtoehdot suuremmin puolustuspolitiikkaan sekä puolueen kannattamaan Nato-jäsenyyteen ja sen hyötyihin (KOK 21.3.2022, 23.3.2022, 23.3.2022, 9.5.2022, 10.5.2022, 11.5.2022, 12.5.2022; PO 9.3.2022, 24.3.2022, 25.3.2022, 22.4.2022, 28.4.2022). Se julkaisee esimerkiksi kuusi videojulkaisua niin sanotulta ”Rauhaa rajalle”-kiertueelta (ks. kuva 6; KOK 1.4.2022, 4.4.2022, 4.4.2022, 8.4.2022, 12.4.2022, 25.4.2022).

Videoiden perusteella kiertue koostuu kuudella eri paikkakunnalla järjestetyistä seminaari- ja keskustelutilaisuuksista, joissa asiantuntijat ja puoluejohtoa ovat alustaneet turvallisuuspoliittisista kysymyksistä. Videoilla näkyy enimmäkseen keskustelevia ihmisiä ja tilaisuuksien tilojen puitteita. Julkaisujen toistuvat tunnisteet, #rauhaarajalle, #turvallisuus, #varautuminen, #nato ja #kokoomus, kielivät, että seminaarien sisällöt pääosin puoltavat Suomen Nato-jäsenyyshakemusta. Esimerkiksi 12. huhtikuuta julkaistun videon viesti on vieläkin selkeämpi: ”Suomi olisi erinomainen Nato-maa.”

Kevään aikana turvallisuuspoliittisissa kannanotoissa ja vaihtoehtojen esiin tuomisessa alkaa

Kuva 6. Tilin @kokoomus Instagram-julkaisu 5.4.2022, koostevideo "Rauhaa rajalle" -kiertueen seminaarista Vantaalla, kuvassa videon aloituskuva.

Kuva 7. Tilin @sosialidemokraatit Instagram-julkaisu 14.5.2022, jossa lainataan Sanna Marinin lausuntoa Suomen itsenäisyyden turvaamisen tärkeydestä.

Kuva 8. Tilin @kokoomus Instagram-julkaisu 14.5.2022, jossa lainataan Petteri Orpon lausuntoa "kansan" halusta liittyä Natoon.

Kuva 9. Tilin @kokoomus Instagram-julkaisu 17.5.2022, jossa kommentoidaan Suomen Nato-hakemusta.

Kuva 10. Tilin @socialidemokraatit Instagram-julkaisu 17.5.2022, jossa ilmoitetaan eduskunnan päätöksestä hyväksyä Suomen Nato-jäsenyys.

painottua kysymys Suomen turvallisuudesta (KOK, 27.4.2022, 30.4.2022, 11.5.2022; PO 19.3.2022; SDP 13.4.2022, 1.5.2022, 14.5.2022, 16.5.2022; SM 2.4.2022, 1.5.2022) ja rauhasta (KOK 1.4.2022, 4.4.2022, 8.4.2022, 12.4.2022, 25.4.2022, 27.4.2022, 16.5.2022). SDP julkaisee 14. toukokuuta kuvan Marinista ja kannanotosta: ”Tehtävämme on kaikissa tilanteissa turvata Suomen itsenäisyys, koskemattomuus ja suomalaisten mahdollisuus elää elämänsä turvallisesti ja rauhassa” (kuva 7).

Kokoomus kertoo toukokuun 14. päivänä julkaisussaan, miten puolue tarjoaa Nato-jäsenyyttä vartenotettavana turvallisuuspoliittisena ratkaisuna (kuva 8). Kuvassa Orpo ilmeisesti istuu yleisön edessä, pöydän ääressä mikrofonin edessään, ja vierellään miespuolinen, myös siniseen pukuun pukeutunut ihminen, jota hän katsoo hymyillen. Julkaisussa on Orpon lausunto: ”Suomi ei ole enää koskaan yksin. Viime kädessä Suomessa Nato-ohjat otti kuitenkin käsiinsä kansa. Kiitos suomalaisille!” Kuvateksti täsmentää lausunnon viittauksia. Siinä todetaan, että Orpo avasi ”kokoomuksen puoluevaltuuston kevätkokouksen muistelemalla jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin [1905–2004] sanoja ’ei enää koskaan yksin’”.

Kun eduskunta oli hyväksynyt Suomen Nato-hakemuksen äänestyksessään 17. toukokuuta, kokoomus totesi saman päivän julkaisussaan: ”Vihdoinkin Suomi hakee Naton jäsenyyttä” (ks. kuva 9). Lausunnon on allekirjoittanut puolue. Julkaisun vihreät lehdet voidaan lukea laakerinlehtinä, rauhan symboleina. Kuvan vasemmassa kulmassa on suomalainen rajapyykki, jolla istuu valkoinen rauhankyyhky nokkasaan Naton logo. Rajapyykin kyltti toistaa puolueen ”Rauhaa rajalle” -lausahdusta.

SDP:n julkaisu 17. toukokuuta puolestaan kuvastaa eduskunnan päätöksen virallista luonnetta (ks. kuva 10). Se on kuvakaappaus puolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajan Antti Lindtmanin Twitter-julkaisusta, jossa tämä toteaa: ”Äänin 188–8 eduskunta antoi tukensa Suomen Nato-jäsenyydelle. On erittäin arvokasta, että päätös [sai] taakseen näin laajan tuen. #nato.” Kuvateksti kertoo eduskuntaryhmän olleen yksimielinen tuessaan jäsenyydelle.

Sosiaalisen median julkaisujen esiin tuomissa turvallisuuspoliittisissa vaihtoehdoissa painottuvat Ukrainan tukeminen ja suopeus Suomen Nato-jäsenhakemukselle, joskin turvallisuuspoliittisia kysymyksiä käsitellään laajemmin varsinkin sosiaalidemokraattien tilillä. Kummankin puolueen ja niiden puheenjohtajien esittämät päätelmät ovat varsin samankaltaisia, vaikka SDP muutti Nato-kantaansa tutkimusjaksona varauksellisesta myönteiseksi. Kevään aikana kumpikin puolue alkoi esittää Nato-hakemuksen poliittisena vaihtoehtona, joka turvaisi yhteiskunnan turvallisuuden ja rauhan.

KULTTUURIS-DISKURSIIVISET ENNAKKOEHDOT: ISKULAUSEITA JA VIRALLISTA JARGONIA

Tutkimiani julkaisujen kulttuuris-diskursiivisia ennakkoehdotuksia määrittää Ukrainan tilanteesta muistuttaminen: maa nousee siten esille mitä erinäisimmissä yhteyksissä. Esimerkiksi Ukrainan ja Suomen yhtymäkohtia tai samankaltaisuuksia nostetaan esille suhteessa Suomen sotahistoriaan (ks. kuvat 1, 3 ja 4; myös KOK 27.4.2022; SDP 27.4.2022, 27.4.2022).

Julkaisujen sisältämät historialliset viittaukset osoittavat 1940-luvun suomalaisen sotahistoriaan (kuvat 1, 3 ja 4; myös KOK 27.4.2022; SDP

KOKOOMUS TIIVISTÄÄ VIESTINSÄ POLIITTISISTA VAIHTOEHDOISTA TUKEUTUMALLA TIIVISTETTYIHIN KIELIKUVIIN, SDP TARJOAA IKKUNAN POLITIIKAN VIRALLISEMPAAN KIELEEN JA KANNANOTTOIHIN.

27.4.2022, 27.4.2022) muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Tällaisiin kuuluu kokoomuksen julkaisu filosofi Johan Vilhelm Snellmanin ja suomalaisuuden päivänä 12. toukokuuta, jossa siteerataan Snellmania Nato-hakemuksen tukemiseksi: ”Snellmanin mukaan historia lohduttaa meitä sillä, että kansalla, joka todella tahtoo olla itsenäinen, aina on voimaa puolustaa itseään.”

Toinen historiallinen, 1940-luvusta irtautuva viittaus sisältyy Marinin julkaisuun 26. helmikuuta, jolla hän kiinnittää huomiota Suomen ja Ukrainan 30-vuotisiin diplomaattisiin suhteisiin. Ukrainan tukeminen liitetään myös muihin tunnettuihin symboleihin tai merkkipäiviin (**kuvat 1, 2, 3 ja 4**; KOK 23.2.2022, 28.2.2022; PO 23.2.2022, 9.5.2022; SDP 24.2.2022, 9.5.2022, 30.4.2022, 1.5.2022), kuten naistenpäivään (KOK 8.3.2022; SDP 8.3.2022)

Puolueiden julkaisujen taustalla olevat kulttuuris-diskursiiviset ennakkoehdot poikkeavat toisistaan kielen suhteen. Kokoomus käyttää julkaisuissaan ytimekästä kieltä, iskulauseita, mikä käy ilmi turvallisuuspoliittisen seminaarisarjan nimeämisestä ”Rauhaa rajalle” -kiertueeksi (**kuva 6**; KOK 1.4.2022, 4.4.2022, 4.4.2022, 8.4.2022, 12.4.2022, 25.4.2022). Sosiaalidemokraattien julkaisujen tekstiosuudet ovat huomattavasti pidempiä, jopa useiden satojen sanojen mittaisia, ja virallisen politiikan kieltä. Esimerkiksi 20. huhtikuuta julkaistun videon kuvatekstissä todetaan: ”Eduskunnassa on tänään käyty lähetekeskusteltu [sic] turvallisuusympäristön muutosta käsittelevästä hallituksen ajankohtaiselonteosta.”

Turvallisuuspoliittisten vaihtoehtojen tarjoamis-

ta mahdollistaa kunkin puolueen johdonmukainen kielenkäyttö. Kun kokoomus tiivistää viestinsä poliittisista vaihtoehdoista tukeutumalla tiivistettyihin kielikuviiin, SDP tarjoaa ikkunan politiikan viralliseen kieleen ja kannanottoihin. Molempien puolueiden julkaisuja määrittää erinäisten viitteiden puute, lukuun ottamatta joitakin tunnisteita ja muutamia linkkejä sosiaalidemokraattien verkkosivuille ja poliitikkojen omille sosiaalisen median tileille. Lukijalle ei ole itsestään selvää, mihin puolueiden tarjoamat vaihtoehdot perustuvat tai mistä voi etsiä lisätietoa. Turvallisuuspoliittisten vaihtoehtojen esiin tuomista rajoittaa siten vähäinen yhteyksien osoittaminen muihin lähteisiin ja keskustelijoihin.

TALOUDELLIS-MATERIAALISET ENNAKKOEHDOT: TEMPAUKSIA JA VIRALLISTA POLITIIKAN TEKEMISTÄ

Poliittisten vaihtoehtojen esiin tuomisen taloudellismateriaalisia ennakkoehtoja määrittää pitkälti julkaisualusta Instagram mahdollisuuksineen ja rajoituksineen. Esimerkiksi kuva- tai videoelementti tulee aina mahdollisen kuvatekstin yläpuolelle. Alustan algoritmit ja sosiaaliset normit edellyttävät myönteisiä viestejä, eikä julkaisuissa juuri viitata esimerkiksi asevarusteluun tai sotasanasoon ja -kuvastoon.

Taloudellismateriaaliset ennakkoehdot näyttävät kokoomuksen videojulkaisuissa rakentuvan ihmisten välisten kohtaamisten varaan politiikan tekoa mahdollistavina ja rajoittavina ennakkoehtoina (esimerkiksi **kuva 6**; KOK 8.3.2022, 1.4.2022, 4.4.2022, 4.4.2022, 8.4.2022, 12.4.2022, 25.4.2022). Kokoomuspolitiikan keskeisinä tekijöinä näyttävät puolueen johtohahmot, varsinkin puheenjohtaja. Puolueen tarjoamat vaihtoehdot kumpuavat politiikan teosta yhtäältä ihmisten välisinä, osittain jopa spontaaneina kohtaamisina, ja toisaalta johtajien ajattelua ilmaisevista lausunnoista.

Sosiaalidemokraattien julkaisuissa vaihtoehdot kiinnittyvät usein suoraan puolueeseen politiikan tekijänä, esimerkiksi puolueen puoluehallitukseen, tai puolueen johtohahmoin ja heidän tekoihinsa virallisissa rooleissaan, esimerkiksi kansanedustajaan, puheenjohtajaan tai varapuheenjohtajaan (SDP 24.2.2022,

PUOLUEET POHJUSTIVAT PÄÄTÖSTÄ NATO- HAKEMUKSESTA LUOMALLA SITEITÄ SUOMALAISEN HISTORIAN JA UKRAINALAISEN NYKYPÄIVÄN VÄLILLE.

8.3.2022, 23.3.2022, 24.3.2022, 2.4.2022, 6.4.2022, 7.4.2022, 20.4.2022, 1.5.2022, 14.5.2022). SDP julkaisi tilillään joitain videoita eduskunnan istuntosalista, esimerkiksi 24. maaliskuuta julkaistun videon saateteksti toteaa, että ”Eduskunnassa keskusteltiin pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta kansanedustaja Erkki Tuomiojan johdolla” (muuta vastaavia esimerkkejä julkaistu 24.3.2022, 20.4.2022; SM 20.4.2022).

Taloudellis-materiaalisessa mielessä turvallisuuspoliittisten vaihtoehtojen tarjoamista mahdollistavat kokoomukselle puolueen tarjoamat areenat, joilla poliittiset vaihtoehdot tuodaan esiin tapaamisissa tai julkilausumissa. SDP taas tuo poliittiset vaihtoehdot esille virallisen politiikan teon yhteydessä. Rajoituksia puolestaan asettavat Instagramin ominaisuudet, joiden haastamista julkaisussa ei kuitenkaan ilmene.

SOSIAALIS-POLIITTISET ENNAKKOEHDOT: JOHTOHAHMOT VALOKEILASSA

Julkaisujen tarkastelu osoittaa, että kummallekin puolueelle johtohahmot ovat poliittisten vaihtoehtojen esiin tuomiselle keskeisiä. Kokoomuksen julkaisuissa puolueen johtohahmot kertovat toistuvasti eri tavoin varsinkin Nato-jäsenyyden hyvistä puolista (esim. KOK 23.3.2022, 25.3.2022, 28.4.2022, 9.5.2022, 11.5.2022). Henkilöitä ei kuitenkaan esitellä joka kerta (esim. KOK 23.3.2022, 25.3.2022, 1.4.2022, 4.4.2022), joten heidän tarkemman asemansa ymmärtäminen edellyttää päivänpolitiikan seuraamista myös muista lähteistä. Puolueen omien toimijoiden lisäksi kokoomus painottaa ”kansan” roolia muuttu-

neen tilanteen ymmärtämisessä ja tien tasoittamisessa hakemukselle sen sijaan, että esimerkiksi kiinnitetäisiin huomiota puolueen pitkäaikaiseen tukeen Suomen Nato-jäsenyydelle (**kuva 8**). ”Kiitos suomalaisille!” Suomen Nato-jäsenyydestä on puolueen toistuva viesti (**kuva 8**; KOK 12.5.2022, 14.5.2022; PO 12.5.2022).

SDP tarkastelee ja arvioi ajanjakson aikana uudelleen puolueen virallista Nato-kantaa puolueen johtohahmojen saattelemana. Johtavien poliitikkojen kannanotot nostetaan keskeiseen asemaan julkaisemalla sitaatteja tai jakamalla heidän julkaisujaan tai tietoa heidän julkisista esiintymistään (**kuva 10**; SDP 24.2.2022, 8.3.2022, 23.3.2022, 24.3.2022, 2.4.2022, 6.4.2022, 7.4.2022, 20.4.2022, 22.4.2022, 1.5.2022, 14.5.2022). Henkilöt tai ryhmät kannanottojen takana esitellään vähintään nimeltä, usein myös poliittiselta roolilta. Esimerkiksi 20. huhtikuuta julkaistun, eduskunnan istuntosalissa tallennetun videon kuvateksti toteaa: ”SDP:n ryhmäpuheenpuheen piti @anttilindtman.”

Sosiaalidemokraateilla sosiaalis-poliittisia ennakkoehtoja määrittää turvallisuuspoliittisen keskustelun ulottuminen puolueen omien turvallisuuspoliittisten linjausten tarkasteluun, jossa poliittisia vaihtoehtoja tarjotaan välikäden eli puolueen johtohahmojen kannanottojen, kautta. Kokoomus taas nojaa viestissään puolueen yhteiseen kantaan varsinkin Nato-jäsenyydessä, viestimällä että puolue keskeisten johtohahmojensa johdolla tukee jäsenyyttä perustelluista syistä, jotka Suomen kansa myös hyvin ymmärtää.

POHDINTA

Tarkastelin kahden suomalaisen poliittisen puolueen, kokoomuksen ja SDP:n, sosiaalisen median sisältöjä sivistyksellisyyden näkökulmasta. Tarkastelu kohdistui turvallisuuspoliittiseen keskusteluun, jota käytiin Suomessa vuoden 2022 helmikuun lopusta toukokuun puoliväliin. Keskustelut Suomen yhteiskunnallisesta turvallisuudesta nousivat tarkastelemisensä Instagram-julkaisuissa keskiöön. Kummankin puolueen ja niiden puheenjohtajien tileillä herätettiin toistuvasti sympatiaa Ukrainaa kohtaan ja todettiin ajanjakson loppua kohden, että Nato-jäsenyys toisi Suomeen turvallisuutta ja rauhaa.

TARKASTELEMIENI SOSIAALISEN MEDIAN JULKAISUJEN VIESTIT OVAT YKSIPUOLISIA, TIEDOTTAVIA JA KANTAA OTTAVIA.

Puolueet esittelivät turvallisuuspoliittisia vaihtoehtojaan osittain eri ennakkoehdoin nojautuen. Kokoomuksella vaihtoehtojen esittelyä leimasi ytimekäs kieli, joka liitettiin toistuvasti videoihin puolueväen tapaamisista ja tempauksista tai puolueen johtajien kannanottoihin. Sosiaalidemokraatit toivat vaihtoehtonsa esiin samoin johtajiensa välityksellä, mutta tukeutumalla selkeämmin politiikan virallisiin ilmaisiin, tekemisen tapoihin ja rooleihin.

Julkaisuissa esille tuodun ymmärryksen valossa toivottava poliittinen vaihtoehto oli Suomen liittyminen Natoon. Tutkimuksen tulokset ilmentävät käytäntöjä, joilla poliittiset puolueet edistävät konsensuksen muodostumista (Huttunen 2022; Rainio-Niemi 2019) muuttuneesta turvallisuuspoliittisesta ympäristöstä sekä tähän tulkintaan liittyviä poliittisia toimia.

Puolueet pohjustivat päätöstä Nato-hakemuksesta luomalla siteitä suomalaisen historian ja ukrainalaisen nykypäivän välille. Historialliset viittaukset kytkivät julkaisuissa esiin tuodut poliittiset vaihtoehdot ajalliseen jatkumoon, joskin pinnallisesti. Asiayhteyksiä on kuitenkin haastavaa nähdä, eikä sisällön myöskään voida katsoa olevan varsinaisesti ideologisesti väritynyttä (ks. Arriaza Hult 2020). Koska kummankin puolueen tutkitut sosiaalisen median käytännöt esittelivät vaihtoehtojen asiayhteyksiä niukasti, eivätkä siten syventäneet merkittävästi ihmisten kohtaamisia (vrt. Niemelä 2011; Salonen & Joutsenvirta 2018), poliittisten vaihtoehtojen puntaroiminen oli haasteellista. Siten sivistyksellisyys tuli asetettua pitkälti paitsioon.

Tutkimuksen tulokset valottavat niitä haasteita, jotka sivistyksellisyys kohtaa sosiaalisessa mediassa. Tarkastelemistani julkaisuista on vaikea luoda kuvaa siitä monimutkaisesta yhteiskunnallisesta vuoropuhelusta, jonka perusteella poliittisten vaihtoehtojen

olettaisi muodostuvan elinvoimaisessa demokraattisessa yhteiskunnassa.

Vaihtoehtojen esiin tuomisen edellytyksiin vaikuttaa osaltaan Instagram alustana, joka tarjoaa rajalliset viestinnälliset mahdollisuudet sekä teknisessä että sosiaalisessa mielessä. Sosiaalisen median on katsottu hämärtävän henkilökohtaisen ja julkisuuden rajoja (Lindholm ym. 2021; Reid 2009) ja mahdollisesti häilyttävän totuuden ja valheen rajoja (Korvela & Vuorelma 2017). Tutkimusaineistossani tästä ei kuitenkaan ollut nähtävissä merkittävässä määrin merkkejä, joskin varsinkin poliittisten väitteiden totuudenmukaisuuksien arviointi vaatisi oman tutkimuksensa.

Sosiaaliseen mediaan on myös liitetty toiveita poliittisten edustajien ja kansalaisten välisestä yhä suuremmasta vuorovaikutuksesta (de Nadal 2021; Uba & Jansson 2021; Zhuravskaya ym. 2020). Tutkimukseni tulokset herättävät kysymyksiä näiden toiveiden toteutumisesta. Tarkastelemieni sosiaalisen median julkaisujen viestit ovat yksipuolisia, tiedottavia ja kantaa ottavia, eivät keskustelua herättäviä tai keskusteluun viittaavia. Niissä on tuskin lainkaan mainintoja siitä, mitä ympäröivässä yhteiskunnallisessa keskustelussa on sanottu esimerkiksi Nato-kysymyksestä. Viestit kuvaavat sellaisenaan varsin suppeasti kevään 2022 aikana syntyneitä yhteiskunnallisia keskusteluita. Julkaisut toki selkeästi kommentoivat käytyä turvallisuuskeskustelua, mutta niissä ei osoiteta, mihin puheenvuoroihin sisältö tukeutuu tai kenen mielipiteitä vastaan ne mahdollisesti on muodostettu.

Tutkimuksen rajoituksiin on luettava varsinkin se, että analyysi tukeutuu nimenomaan tietyllä alustalla julkaistuihin, valikoituihin julkaisuihin ja niissä esiintyviin poliittisiin vaihtoehtoihin. Teen siis lähiluentaa valitusta materiaalista, samalla tiedostaen, että julkaisujen sisältöä, muotoa ja muotoutumista mahdollistaa ja rajoittaa merkittävä määrä analyysin ulkopuolelle jääviä ennakkoehdotoja, aina lainsäädännöstä ja puoluepoliittisten toimijoiden rahoitusmalleista Instagram-alustaa määrittäviin algoritmeihin ja puolueiden sisäisiin jäsenten välisiin valtasuhteisiin. Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan vain kahta puoluetta ja lyhyttä ajanjaksoa. Poliittisten vaihtoehtojen esiin tuominen saattaisi näyttäytyä monimuotoisempana laajemman aineiston valossa.

Tutkimukseni herättää siis useita kysymyksiä, joiden syvempi tarkastelu olisi tervetullutta sivistyksellisistä ja kasvatuksellisista näkökulmista. Tarjoan rajallisen näkökulman puolueiden sivistyksellisiin käytäntöihin ja vuoden 2022 turvallisuuspoliittiseen keskusteluun. Jatkotutkimuksissa olisikin syytä tarkastella useampia puolueita, jolloin turvallisuuspoliittisen keskustelun historiallisia ulottuvuuksia voisi tarkastella syvällisemmin. Käyttämäni tutkimukselliseen viitekehykseen nojautumalla olisi mahdollista myös tutkia prosesseja, jotka koskevat julkaisujen luomista. Todennäköisesti viestien takana on sivistyksellisiä pyrkimyksiä, joita tämän tutkimuksen tu-

loksista ei voida päätellä. Jatkotutkimus voisi myös pureutua siihen, miten sosiaalisen median alustat, kuten Instagram, mahdollistavat ja rajoittavat poliittista, sivistyksellistä keskustelua.

ANNIKA PASTUHOV

KT, tutkijatohtori
kasvatustieteiden ja
hyvinvointialojen tiedekunta
Åbo Akademi

 <https://orcid.org/0000-0003-3502-0207>

Tämän tutkimuksen toteuttamiseen on käytetty Suomen Akatemian myöntämää rahoitusta (päättönumero 339398).

LÄHTEET

- Arriaza Hult, M. (2020). Welcome to the party: A frame analysis of the construction of party identities in Swedish left parties' new-member education. *Studies in the Education of Adults*, 52(2), 232–249.
- Bladh, D. (2023). *Didaktiska val i partidemokratien: Om partiskolning och lärande i politiken*. Linköping: Linköpings universitet. <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-194995>
- Blyth, M. & Katz, R. (2005). From Catch-all Politics to Cartelisation: The Political Economy of the Cartel Party. *West European Politics*, 28(1), 33–60. <https://doi.org/10.1080/0140238042000297080>
- Dalton, R. J., Farrell, D. M. & McAllister, I. (2011). *Political Parties and Democratic Linkage: How Parties Organize Democracy*. Oxford: OUP Oxford.
- Farrell, D. M. & Webb, P. (2000). Political Parties as Campaign Organizations. Teoksessa R. J. Dalton & M. P. Wattenberg (toim.) *Parties Without Partisans: Political Change in Advanced Industrial Democracies*, 102–128. Oxford: Oxford University Press.
- Fejes, A., Dahlstedt, M., Olson, M. & Sandberg, F. (2018). *Adult Education and the Formation of Citizens. A Critical Interrogation*. Oxon: Routledge.
- Forsberg, T. & Vaahtoranta, T. (2001). Inside the EU, outside NATO: Paradoxes of Finland's and Sweden's post neutrality. *European Security*, 10(1), 68–93. <https://doi.org/10.1080/09662830108407483>
- Gerbaudo, P. (2018). Social media and populism: An elective affinity? *Media, Culture & Society*, 40(5), 745–753. <https://doi.org/10.1177/0163443718772192>
- Hakoniemi, E. (2021). The Labor Movement As an Educational Movement: A Conceptual History of Sivistys Within the Finnish Workers' Educational Association 1920s–1960s. *International Labor and Working-Class History*, 99, 75–95. <https://doi.org/10.1017/S014754792000023X>
- Heikkinen, A. (2019). Vapaan sivistystyön aatteet ja ideologiat. J. Pätäri, S. Teräsahde, A. Harju, J. Manninen, & A. Heikkinen (toim.), *Vapaa sivistystyö eilen, tänään ja huomenna. Vapaan sivistystyön rooli, asema ja merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa ja koulutusjärjestelmässä*, 85–136. Helsinki: Vapaa Sivistystyö ry.
- Heikkinen, H. L. T., Kiilakoski, T., Huttunen, R., Kaukko, M. & Kemmis, S. (2018). Koulutustutkimuksen arkkitehtuurit. *Kasvatus*, 49(5), 368–383.
- Hoikkala, T. & Kiilakoski, T. (2018). Digitalisaation pedagogiikka ja jatkuvan oppimisen ristiriidat. Teoksessa T. Hoikkala, H. Karhunen, T. Kiilakoski, M. Mäkynen, P. Torsti & M. Hirvola (toim.) *Koulutuksen digiloikka: Miten onnistumme suomalaisten osaamisen päivittämisessä*, 12–53. Helsinki: Teollisuuden palkansaajat TP ry. https://www.tpry.fi/media/fin_01_tp_digiloikka_digital_light.pdf

- Huttunen, J. (2022). *Young people, democracy and political participation: Four perspectives on younger citizens' democratic engagement in Finland*. Väitöskirja. Turku: Åbo Akademi. <https://www.doria.fi/handle/10024/185122>
- Kekki, M.-K. (2022). *Educational possibilities of media-based public discussion: A phenomenological-philosophical analysis of the givenness of others*. University of Oulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:9789526232294>
- Kemmis, S. (2019). *A Practice Sensibility. An Invitation to the Theory of Practice Architectures*. Singapore: Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-32-9539-1>
- Kemmis, S. (2021). A practice theory perspective on learning: Beyond a 'standard' view. *Studies in Continuing Education*, 43(3), 280–295. <https://doi.org/10.1080/158037X.2021.1920384>
- Kinnari, H. (2020). Elinikäisestä kasvajasta kykypääomakoneeksi. Elinikäinen oppiminen yrittäjämäisen talouden aikakaudella. *Aikuiskasvatus*, 40(4), 305–319. <https://doi.org/10.33336/aik.100535>
- Koivula, A., Koironen, I., Saarinen, A. & Keipi, T. (2020). Social and ideological representativeness: A comparison of political party members and supporters in Finland after the realignment of major parties. *Party Politics*, 26(6), 807–821. <https://doi.org/10.1177/1354068818819243>
- Korvela, P.-E., & Vuorelma, J. (2017). Teoista faktoihin – Mitkä faktat, mikä totuus? Teoksessa P.-E. Korvela & J. Vuorelma (toim.) *Puhun niin totta kuin osaan. Poliittikka faktojen jälkeen*. Helsinki: Docendo.
- Koskinen, T. (2018). Sivistyneistö muotoilemassa Tampereen työväenopiston periaatteita 1890-luvulla. Teoksessa J. Tähtinen, J. Hilpelä, & R. Ikonen (toim.) *Sivistys ja kasvatus eilen ja tänään*, 127–154. Helsinki: Suomen Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seura.
- Lindholm, J., Carlson, T., & Högväg, J. (2021). See Me, Like Me! Exploring Viewers' Visual Attention to and Trait Perceptions of Party Leaders on Instagram. *The International Journal of Press/Politics*, 26(1), 167–187. <https://doi.org/10.1177/1940161220937239>
- Mahon, K., Kemmis, S., Francisco, S. & Lloyd, A. (2017). Introduction: Practice Theory and Theory of Practice Architectures. Teoksessa K. Mahon, S. Francisco, & S. Kemmis (toim.) *Exploring Education and Professional Practice*, 1–30. Singapore: Springer.
- Malmström, L. (2021). Vad bör en kommunpolitisk ledare kunna? *Utbildning & Demokrati – tidskrift för didaktik och utbildningspolitik*, 30(3). <https://doi.org/10.48059/uod.v30i3.1580>
- Manninen, J. (2017). Empirical and genealogical analysis of non-vocational adult education in Europe. *International Review of Education – Journal of Lifelong Learning*, 63(3), 319–340. <https://doi.org/10.1007/s11159-017-9638-1>
- de Nadal, L. (2021). Populism and plebiscitarianism 2.0: How Podemos used digital platforms for organization and decision-making. *New Media & Society*, 14614448211038764. <https://doi.org/10.1177/14614448211038763>
- Nationalencyklopedin (2023). *Finlandshjälpen*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/finlandshj%C3%A4lpen> (25.1.2023).
- Niemelä, S. (2011). *Sivistymisen. Sivistystarve, -pedagogiikka ja politiikka pohjoismaisessa kansansivistystraditiossa*. Helsinki: Kansanvalistusseura ja Snellman-instituutti.
- Nordvall, H. & Pastuhov, A. (2020). The knowledge-oriented and relationship-oriented roles of popular education in labour movement parties in Sweden. *International Journal of Lifelong Education*, 39(4), 374–387. <https://doi.org/10.1080/02601370.2020.1790050>
- Pastuhov, A. (2018). The Ideals and Practices of Citizenship in Nordic Study Circles. Teoksessa M. Milana, S. Webb, J. Holford, R. Waller & P. Jarvis (toim.), *The Palgrave International Handbook on Adult and Lifelong Education and Learning*, 797–815. London: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/978-1-137-55783-4>
- Pastuhov, A. (2021). Puoluekoulutuksen käytäntöarkkitehtuurit: Analyysi kolmen suomalaisen poliittisen puolueen jäsenkoulutustoiminnan tarkoituksista ja ennakkoehdoista. *Kasvatus & Aika*, 15(3–4), 154–171. <https://doi.org/10.33350/ka.107676>
- Pastuhov, A. & Salo, P. (2019). Kansalaisuus osallisuutena puutyökurssilla. Etnografinen tutkimus kansalaisopiston senioreiden kädentaitojen kurssilla. *Aikuiskasvatus*, 39(3), 182–193. <https://doi.org/10.33336/aik.85699>
- Pieke, F. N. (2009). *The Good Communist: Elite Training and State Building in Today's China*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511691737>
- Pink, S. (2021). *Doing Visual Ethnography*. London: SAGE Publications.
- Rainio-Niemi, J. (2019). Managing fragile democracy: Constitutionalist ethos and constrained democracy in Finland. *Journal of Modern European History*, 17(4), 519–538. <https://doi.org/10.1177/1611894419880658>
- Rapeli, L. & Leino, M. (2013). Kansalaisten poliittinen osallistuminen ja tietämys Suomessa. *Aikuiskasvatus*, 33(1), 4–15. <https://doi.org/10.33336/aik.94014>
- Reid, A. (2009). Social Media, Public Pedagogy, and the End of Private Learning. Teoksessa J. A. Sandlin, B. D. Schultz & J. Burdick (toim.) *Handbook of Public Pedagogy: Education and Learning Beyond Schooling*, 194–200. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203863688>
- Salo, P. & Suoranta, J. (2002). *Sivistyksellinen aikuiskasvatus*. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Salonen, A. O. & Joutsenvirta, M. (2018). Vauraus ja sivistys yltäkylläisyyden ajan jälkeen. *Aikuiskasvatus*, 38(2), 84–101. <https://doi.org/10.33336/aik.88331>

- Schatzki, T. (2001). Introduction: Practice theory. Teoksessa T. Schatzki, K. Knorr Cetina & E. von Savigny (toim.) *The Practice Turn in Contemporary Theory*, 1–14. London & New York: Routledge.
- Schatzki, T. R. (2002). *The Site of the Social: A Philosophical Account of the Constitution of Social Life and Change*. University Park: Penn State University Press. <https://www.psupress.org/books/titles/0-271-02144-6.html>
- Schugurensky, D. (2006). Adult citizenship education: An overview of the field. Teoksessa T. Fenwick, T. Nesbit & B. Spencer (toim.) *Contexts of Adult Education: Canadian perspectives*, 68–80. Toronto: Thompson Educational Publishing.
- Shambaugh, D. (2008). Training China's Political Elite: The Party School System. *The China Quarterly*, 196(18), 827–844. <https://doi.org/10.1017/S0305741008001148>
- SDP (2020). SDP:n visuaalinen ilme uudistui. Tiedote 22.8.2020. <https://www.sdp.fi/ajankohtaista/sdpn-visuaalinen-ilme-uudistui> (17.2.2023).
- Suoranta, J. (2007). Kriittinen työläiskasvatus. Teoksessa T. Aittola, J. Eskola & J. Suoranta (toim.) *Kriittisen pedagogiikan kysymyksiä*, 167–220. Tampere: Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitos.
- Uba, K. & Jansson, J. (2021). Political campaigns on YouTube: Trade unions' mobilisation in Europe. *New Technology, Work and Employment*, 36(2), 240–260. <https://doi.org/10.1111/ntwe.12181>
- Zhuravskaya, E., Petrova, M. & Enikolopov, R. (2020). *Political Effects of the Internet and Social Media*. Annual Review of Economics
- Yle (2006). Kokoomus selvästi Nato-kannalle. Uutinen 9.6.2006. <https://yle.fi/a/3-5226186>